

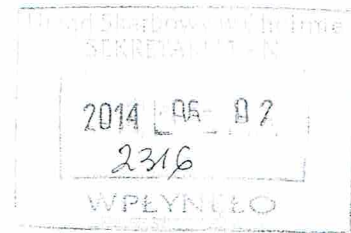

Lublin, dnia 27 maja 2014 r.

**DYREKTOR IZBY SKARBOWEJ
W LUBLINIE**

NU/093-0004/14/15977

N + GK + ZMI
OB I + OB II + OB III + PPI

Pani
Anna Zięba-Bednaruk
Naczelnik
Urzędu Skarbowego
w Chełmie

Egz. Nr 1

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

sporządzone na podstawie art. 46 i 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) zawierający ustalenia dokonane w trakcie kontroli planowanej przeprowadzonej

**w Urzędzie Skarbowym w Chełmie,
ul. Obłońska 20A, 22-100 Chełm**

w dniach od 10 marca 2014 r. do 28 marca 2014 r., w tym w siedzibie Urzędu od 10 do 21 marca 2014 r.

w zakresie: **Weryfikacji działań podejmowanych przez organ podatkowy w celu wyjaśnienia i likwidacji nadpłat figurujących na kartach kontowych**

Okres objęty kontrolą 1.01.2013 r. - 31.12.2013 r. i nadpłaty figurujące na kontach szczegółowych na dzień kontroli.

Kierującą kontrolowaną jednostką jest Pani Anna Zięba-Bednaruk powołana na stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie z dniem 27 lipca 2009 r.

Kontrolą objęto niżej wymienione zagadnienia:

1. Organizacja pracy komórki ds. rachunkowości podatkowej

W strukturze organizacyjnej Urzędu Skarbowego w Chełmie komórką odpowiedzialną za prawidłową analizę nadpłat, które figurują na kartach kontowych, jest Dział Rachunkowości Podatkowej RP. Natomiast komórkami, do zadań których należy określanie wysokości nadpłaty, stwierdzanie nadpłaty, prowadzenie postępowań w spawach sukcesji praw i obowiązków następców prawnych i podmiotów przekształconych są Samodzielne Referaty Postępowań Podatkowych PPI, PPII i PPIII.

W komórce rachunkowości podatkowej zatrudnionych jest 15 osób. Bezpośredni nadzór nad pracą podległych pracowników sprawuje kierownik Pani Katarzyna Rybak, odpowiedzialna za prawidłową i terminową realizację zadań komórki.

Zgodnie z § 11 pkt 5 Rozdziału III Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Chełmie - Załącznik nr 1 do Zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie z dnia 13 grudnia 2010 r. nr 50/2010 - do zadań ww. Działu należy w szczególności:

- prowadzenie ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków - ppkt 1,
- dokonywanie rozliczeń podatników z tytułu wpłat, nadpłat, zaległości oraz zwrotów podatku - ppkt 3,
- przygotowywanie postanowień w sprawie zaliczeń wpłat, nadpłat i zwrotów podatku na poczet zobowiązań podatkowych - ppkt 11, oraz
- analizowanie danych sprawozdawczych dostępnych w Hurtowni Danych WHTAX- ppkt 12.

Jednocześnie na podstawie zakresów czynności ustalono, iż do obowiązków poszczególnych pracowników Działu Rachunkowości Podatkowej: Wiesławy Dąbek, Wiesławy Gackiej, Bożeny Piątkowskiej, Renaty Piętka, Ireny Szewczak, Renaty Tarasiuk, Haliny Wancerz, Jolanty Wójcik należy likwidacja nadpłat poprzez wystawianie dokumentów dotyczących zwrotów nadpłat, przerachowanie nadpłat na zaległości w innych podatkach, wystawianie postanowień w sprawie zaliczenia nadpłat, sporządzanie wykazów nadpłat oraz zestawień i raportów kontrolnych oraz współpraca z innymi komórkami mających wpływ na likwidację sald na kontach podatników.

W oparciu o akty prawa wewnętrznego (obowiązujące na dzień rozpoczęcia kontroli) ustalono, że Urząd nie posiada szczegółowych uregulowań w zakresie kontrolowanego obszaru, w tym m.in. nadpłat, których prawo do zwrotu wygasło. Natomiast stwierdzono, że Urząd wdrożył procedury dotyczące Obiegu dokumentów w Dziale Rachunkowości Podatkowej (Załącznik nr 7 do Zarządzenia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie z dnia 1 stycznia 2011 r. nr 8/2011) w zakresie dokumentowania odpisów, zwrotów i wpłat.

Na podstawie uprawnień nadanych poszczególnym pracownikom komórki rachunkowości podatkowej do systemów informatycznych ustalono, że pracownicy posiadają uprawnienia jedynie w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do realizacji zadań na danym stanowisku pracy. Uprawnienia te dotyczą wyłącznie podsystemu POLTAX2B, Biblioteki Akt oraz w ograniczonym stopniu do systemu POLTAX - przeglądanie danych, obliczanie odsetek za zwłokę, księgowo obsługa rejestrów przypisów/odpisów oraz programu Ewidencji w zakresie weryfikacji zaliczek.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia organizację pracy komórki ds. rachunkowości podatkowej oceniono pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str. 46-51]

2. Nadpłaty istniejące na dzień kontroli

1. Na podstawie raportu sporządzonego z podsystemu POLTAX2B *Zestawienie oczekujących zwrotów z nadpłat* stwierdzono istniejące nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych na dzień rozpoczęcia kontroli w kwocie 300.490,26 zł. Raport zawierał 279 pozycji. Metodą statystyczną z losowaniem systematycznym (interwał 27) do kontroli wybrano 10 pozycji na kwotę 4.327,10 zł.

W jednej sprawie (NIP: [redacted] - PIT-37 za 2007 r.) stwierdzono nieprawidłowości polegające na naruszeniu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z póź. zm.) w związku z nieterminowym księgowaniem odpisu oraz niepoinformowaniu spadkobiercy o istniejącej nadpłacie zgodnie z art. 104 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z póź. zm), co skutkowało wygaśnięciem prawa do zwrotu nadpłaty z dniem 1.01.2014 r.

Ponadto stwierdzono uchybienie polegające na rejestracji w systemie POLTAX zeznania niezgodnie z dokumentem źródłowym (NIP: [redacted]). Rozbieżności dotyczyły adresu wskazanego przez podatnika w zeznaniu z adresem widniejącym w bazie. Kolejne uchybienie polegało na niezasadnym dokonywaniu na karcie kontowej zmian roku podatkowego nadpłaty: nadpłata określona jako 12/2013 w rzeczywistości dotyczyła PIT-37 za rok 2009.

Stwierdzono również brak wygenerowanego przypisu do wpłaty z dnia 9 stycznia 2014 r. wskazanej jako zaliczka za 10/2013 r. (NIP [redacted]).

[dowód: akta kontroli str. 52-65, 92]

2. Raport z podsystemu POLTAX2B *Zestawienie oczekujących zwrotów z odpisów w podatku PIT* zawierał 43 pozycje na ogólną kwotę 16.986 zł. W tym zakresie szczegółową analizą objęto 10 spraw w kwocie 4.194 zł. Doboru próby do kontroli dokonano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym (stała wartość interwału 4).

[dowód: akta kontroli str. 66-69]

Stwierdzono, że w sprawie NIP [redacted] niezasadnie dokonana została zmiana terminu zwrotu nadpłaty wynikającej z korekty zeznania PIT-37 za 2010 r. W toku kontroli Kierownik Działu Rachunkowości Podatkowej Pani Katarzyna Rybak złożyła wyjaśnienie dotyczące zmiany terminu zwrotu nadpłaty, które jedynie potwierdza dokonane ustalenia. Osobą odpowiedzialną była księgowa o loginie RTARB.

[dowód: akta kontroli str. 68-72, 92]

Stwierdzono przypadek (NIP [redacted]) zarejestrowania w systemie POLTAX zeznania PIT-37 za rok 2011 z datą wpływu niezgodną z dokumentem źródłowym. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Obsługi Bezpośredniej Pani Joanny Remiszewskiej wynika, że osoba wprowadzająca dokument przez pomyłkę wprowadziła błędną datę. Powyższe należy uznać za uchybienie, które nie wpłynęło na terminowy zwrot nadpłaty.

[dowód: akta kontroli str. 68-69, 73, 92]

Ponadto w 4 przypadkach stwierdzono nieterminowe ewidencjonowanie odpisów na kartach szczegółowych podatników (NIP [redacted]), tj. w następnych okresach sprawozdawczych, co jest niezgodne z ww. art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

[dowód: akta kontroli str. 68-69, 92]

Mając na względzie dokonane ustalenia uznano zasadność figurowania nadpłat w prawidłowej wysokości na kontach szczegółowych podatników. Nadpłaty te nie zostały zlikwidowane z uwagi na brak postanowień sądu o stwierdzeniu nabycia spadku (poz.1-7,9-10).

[dowód: akta kontroli str. 68-69]

3. Na podstawie raportu sporządzonego z podsystemu POLTAX2B *Zestawienie oczekujących zwrotów z nadpłat* stwierdzono istniejące nadpłaty w podatku od towarów i usług na dzień 10.03.2014 r. w kwocie 197.716,17 zł. Raport zawierał 90 pozycji. Metodą statystyczną

z losowaniem systematycznym (interwał 9) do kontroli wybrano 10 pozycji na kwotę 49.949,14 zł.

W kontrolowanych sprawach stwierdzono uchybienie polegające na braku naniesienia na dzień księgowania przerw w naliczaniu odsetek, co skutkowało nieprawidłowym ich pobraniem oraz naruszeniem art. 54 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa (NIP:). Ponadto stwierdzono opieszałość w dokonaniu przypisu wynikającego ze złożonego dokumentu VAT-23, w którym wykazano zakup nowego środka transportu (wpłaty dokonano i dokument złożono w miesiącu grudniu 2013 r., przypisu zaś dokonano w miesiącu marcu 2014). Powyższe uchybienie dotyczyło podatnika NIP: .

[dowód: akta kontroli str. 74-92]

Biorąc pod uwagę, iż w 7 sprawach na 30 zbadanych stwierdzono nieprawidłowości (23,30%) oraz w 4 przypadkach uchybienia działania Urzędu w zakresie analizy nadpłat istniejących na dzień kontroli ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Podkreślenia wymaga fakt, iż stwierdzone powyżej nieprawidłowości nie wpływają negatywnie na funkcjonowanie jednostki.

[dowód: akta kontroli str. 92]

3. Nadpłaty zlikwidowane w okresie objętym kontrolą

3.1 Zwroty nadpłat

1. Na podstawie raportu *Zestawienie zwrotów przelewem* w okresie od 1.08.2013 r. do 31.08.2013, z podatku PIT ustalono 67 zwrotów na łączną kwotę 18.141,08 zł (w tym 2 zwroty anulowane na kwotę 189 zł). W tym zakresie szczegółową analizą objęto 10 spraw na kwotę 7.610,23 zł. Doboru próby do kontroli dokonano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 6.

Na podstawie dokumentów źródłowych wytypowanych ww. spraw nie stwierdzono nieprawidłowości w postaci zwrotów dokonywanych na niewłaściwe rachunki bankowe. Ustalono, iż zwroty dokonywane były na: rachunki bankowe podatników odnotowane w systemie POLTAX (6 zwrotów), na zajęcie egzekucyjne (3 zwroty) oraz gotówką w zastępczym punkcie obsługi kasowej (1 zwrot).

W jednym przypadku (NIP) stwierdzono uchybienie polegające na zmianie okresu, za który powstała nadpłata z 2011 r. na 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 93-99, 177]

2. Na podstawie raportu sporządzonego z podsystemu POLTAX2B *Zestawienie zwrotów* obejmujących zwroty zrealizowane *przekazem* w okresie od 1.08.2013 r. do 31.08.2013 r. w podatku dochodowym od osób fizycznych ustalono, że zawierał on 40 pozycji na kwotę 4.840,17 zł. Metodą statystyczną z losowaniem systematycznym (interwał 4) wybrano i skontrolowano 10 pozycji na kwotę 1.982,50 zł.

W dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości polegające na naruszeniu art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości (NIP - PIT-37/2010. – PIT-37/2007, PIT-37/2009). Ponadto w dwóch sprawach (NIP) stwierdzono uchybienia polegające na niewykonaniu dyspozycji podatnika dotyczącej sposobu wypłacenia nadpłaty z zeznania rocznego, co narusza wytyczne Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 2011 r. nr AP2/0120/3/SYW/10/13197 przesłane do naczelników urzędów skarbowych województwa lubelskiego przy piśmie Dyrektora Izby Skarbowej w Lublinie z dnia 19 stycznia 2011 r.

nr NU/070-0005/11/1857 w sprawie rozliczenia rocznego podatników podatku dochodowego od osób fizycznych za 2010 r.

W jednej z ww. spraw (NIP:) stwierdzono wniosek o dokonanie nadpłaty na rachunek bankowy. Powyższa dyspozycja nie została wykonana. Z wyjaśnienia przedłożonego przez Kierownika Działu Rachunkowości Podatkowej Panią Katarzynę Rybak wynika, że z uwagi na zamknięty w podsystemie POLTAX2B rachunek bankowy nadpłata z zeznania podatkowego za 2010 r. została przekazana przekazem pocztowym. Z akt podatnika wynika, że nastąpiła zmiana adresu miejsca zamieszkania (informacja o NIP przekazana przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Warszawa-Mokotów do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie w dniu 13 czerwca 2011 r.). W związku z powyższym w Urzędzie Skarbowym w Chełmie w systemie POLTAX zamknięto obowiązek podatkowy, jak również rachunek bankowy. Należy jednak zauważyć, że na dzień zamknięcia obowiązku podatkowego na karcie kontowej podatnika widoczny był odpis z tytułu nadpłaty z zeznania rocznego PIT-37 za rok 2010. Z zapisów na karcie kontowej wynika, że zwrotu przekazem pocztowym dokonywano trzykrotnie. Pierwszy zwrot miał miejsce w dniu 20 czerwca 2011 r. „zwrot z adnotacją nie podjęto w terminie”. Ostatni skuteczny zwrot nadpłaty miał miejsce w dniu 21 sierpnia 2013 r. Działanie Urzędu skutkowało dwuletnim opóźnieniem w doręczeniu nadpłaty z zeznania rocznego za rok 2010, jak również jej pomniejszeniem o koszt kilkakrotnie pobieranej opłaty pocztowej. Powyższe stanowiło naruszenie przepisu art. 77b § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zwrot nadpłaty następuje: w gotówce, jeżeli podatnik, płatnik lub inkasent nie są obowiązani do posiadania rachunku bankowego, chyba że zażądają zwrotu nadpłaty na rachunek bankowy. Ponadto z zapisów na karcie kontowej wynika, że dokonywana była zmiana roku podatkowego dotyczącego kontrolowanej deklaracji.

W kolejnej sprawie (NIP) na zeznaniu rocznym PIT-37 za rok 2012 stwierdzono dyspozycję podatnika dotyczącą zwrotu nadpłaty w kasie urzędu. Ustalono natomiast, że zwrotu dokonano przekazem pocztowym po terminie bez oprocentowania, co stanowi naruszenie przepisu art. 77 § 1 pkt 5 oraz art. 78 § 3 pkt 4 Ordynacji podatkowej. Z akt podatnika wynika, że zeznanie roczne zostało złożone w dniu 21 lutego 2013 r., zwrotu zaś, którego termin przypadał na 21 maja 2013 r. dokonano po terminie w dniu 26 lipca 2013 r. Z wyjaśnienia przedłożonego przez Kierownika Działu Rachunkowości Podatkowej Panią Katarzynę Rybak wynika, że przyjmując zeznanie roczne pracownik sali obsługi podatnika wyznaczył podatnikowi datę odbioru na dzień 24 kwietnia 2013 r. Podatnik nie zgłosił się po odbiór nadpłaty w wyznaczonym terminie. Następnie w dniu 27 czerwca 2013 r. (po terminie do zwrotu nadpłaty) wysłano do podatnika zawiadomienie bez zwrotnego potwierdzenia odbioru. Urząd Skarbowy zatem nie dysponował dowodem świadczącym o skutecznym zawiadomieniu podatnika o pozostawieniu nadpłaty w kasie banku od dnia 5 lipca 2013 r. Należy przy tym wskazać, że w ww. zawiadomieniu nie określono terminu w jakim (tj. do kiedy) można odebrać nadpłatę. Z uwagi na to, że podatnik nie zgłosił się po odbiór nadpłaty w kasie banku została zwrócona przekazem pocztowym w dniu 26 lipca 2013 r., tj. 2 miesiące po terminie zwrotu. Wyjaśnienie w sprawie zasad dokonywania zwrotu nadpłat w kasie zostało przedłożone przez Kierownika Działu Rachunkowości Podatkowej Panią Katarzynę Rybak w toku niniejszej kontroli. Wynika z niego, że zasady postępowania podyktowane były koniecznością ograniczenia środków finansowych przeznaczonych na pocztę oraz oszczędności m.in. kosztów wysyłki listu poleconego.

Osobą odpowiedzialną za nadzór nad prawidłowością realizacji zadań z zakresu rachunkowości podatkowej jest Pani Katarzyna Rybak Kierownik Działu Rachunkowości Podatkowej.

[dowód: akta kontroli str. 100-137, 177]

3. W kontrolowanym Urzędzie dla zwrotów gotówką korzysta się z zastępczej obsługi kasowej (kasa banku). W związku z powyższym dla celów kontroli utworzono raport *Zestawienie zwrotów* obejmujący zwroty zrealizowane w formie gotówkowej w okresie od 1.08.2013 do 31.08.2013 z podatku PIT. Powyższy raport zawierał 109 pozycji na łączną kwotę 16.899,57 zł. Do kontroli wytypowano 10 pozycji, które wytypowano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 10.

[dowód: akta kontroli str. 138-140]

W jednej ze spraw (NII) stwierdzono, że Urząd nie dokonał zwrotu nadpłaty przekazem pocztowym na wskazany w zeznaniu adres. Kilkukrotnie próbowano dokonać zwrotu za pośrednictwem poczty oraz wysyłało zawiadomienia z informacją o pozostawieniu nadpłaty do dyspozycji podatnika w kasie banku na adres figurujący w systemie POLTAX. Powyższe skutkuje naruszeniem art. 77§ 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa z którego wynika, że nadpłata podlega zwrotowi w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania lub deklaracji. Wyjaśnienia złożone przez Kierownika Rachunkowości Podatkowej Panią Katarzynę Rybak potwierdzają ustalony stan faktyczny.

[dowód: akta kontroli str. 141-164, 174-177]

Ponadto w tej samej sprawie stwierdzono uchybienie polegające na zmianie terminu zwrotu nadpłaty. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Działu Obsługi Bezpośredniej Panią Joannę Remiszewską oraz Kierownika Działu Postępowań Podatkowych Panią Renatę Klekot wynika, że zmiana terminu zwrotu nastąpiła cyt.: „...najprawdopodobniej...” wskutek uzupełnienia podpisu przez podatnika na złożonym zeznaniu. Wyjaśnienie nie może być uwzględnione, ponieważ w toku kontroli nie stwierdzono żadnej adnotacji (lub innej informacji) potwierdzającej dokonanie powyższej czynności.

[dowód: akta kontroli str. 165, 174-177]

W powyższym zakresie stwierdzono również uchybienie dotyczące niewłaściwego określenia zwrotu nadpłaty (3 miesiące) wynikającej ze złożonej przez podatnika (NIP) korekty zeznania wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty. W tym przypadku zwrot nadpłaty winien nastąpić zgodnie z art. 77 §1 pkt 6 Ordynacji podatkowej, tj. w terminie 2 miesiące od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty.

Mając na uwadze powyższe ustalenia należało uznać zasadność dokonania kontrolowanych zwrotów za pomocą zastępczej obsługi kasowej (kasa banku).

[dowód: akta kontroli str. 166-177]

3.2 Zaliczenia na zaległe, bieżące i przyszłe zobowiązania podatkowe oraz przebiegowania na inny podmiot

1. Raport sporządzony z podsystemu POLTAX2B *Zestawienie przebiegowania* z subkonta 3 na subkonto 2 zawierał 55 pozycji na ogólną kwotę 121.871,80 zł. Kontrolą objęto 10 pozycji na kwotę 24.273,60 zł, które wytypowano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 5.

[dowód: akta kontroli str. 178-179]

Na podstawie skontrolowanych spraw w 4 przypadkach stwierdzono uchybienie polegające na nieinformowaniu o sposobie zadysponowania nadpłaty małżonka podatnika uprawnionego do nadpłaty wynikającej z ich wspólnego rozliczenia – postanowienie nr: RP/14750/13, RP/16290/12, RP/15923/13, RP/14981/13. Za nieprawidłowe uznano wydanie postanowienia w trybie art. 62 § 4 Ordynacji podatkowej (RP/17639/13) w sprawie zaliczenia wpłaty uzyskanej w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego po wygaśnięciu zaległości

podatkowej. Biorąc pod uwagę fakt, iż nienależnie zapłacony podatek stanowi nadpłatę w rozumieniu art. 72 § 1 Ordynacji podatkowej, należało dokonać zaliczenia nadpłaty na zaległość podatkową i odsetki za zwłokę oraz wydać w tym przedmiocie stosowne postanowienie na podstawie art. 76a § 1 Ordynacji podatkowej.

Osoby odpowiedzialne stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień to starszy kontroler rozliczeń: Pani Renata Piętka, Pani Jolanta Wójcik, Pani Wiesława Gacka, Pani Wiesława Dąbek oraz kierownik RP Pani Katarzyna Rybak.

Niezależnie od powyższego z analizy kontrolowanych spraw, w tym operacji księgowych na kartach kontowych wynika, że Urząd w sposób prawidłowy dokonywał zaliczenia nadpłat na poczet zobowiązań podatkowych, jak również bezzwłocznie wydawał postanowienia w sprawie ich zaliczenia.

[dowód: akta kontroli str. 180-219, 277]

2. Do celów kontroli utworzono skrypt e-ORUS *Wykaz noty przebiegowania na inny podmiot*, który zawiera 489 pozycje na łączną kwotę 693.416,25zł. W tym zakresie szczegółową analizą objęto 10 spraw na kwotę 7.980,26 zł. Doboru próby do kontroli dokonano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 48.

W jednym przypadku (NIP) stwierdzono nieprawidłowe zaliczenie nadpłaty w podatku VAT wykazanej przez spółkę na zaległości wspólników spółki. W pozostałych sprawach nieprawidłowości ani uchybień nie stwierdzono.

[dowód: akta kontroli str. 220-277]

3.3 Wygaśnięcie prawa do zwrotu nadpłaty

Raport sporządzony z systemu POLTAX o nazwie *Raport o podmiotach na podstawie danych szczegółowych z decyzji* zawierał 24 pozycje na łączną kwotę 7.357,91 zł. Metodą statystyczną z losowaniem systematycznym (interwał 2) do kontroli wybrano 10 pozycji na kwotę 3.402 zł i ustalono, co następuje.

[dowód: akta kontroli str. 278-280]

W 5 na 10 zbadanych spraw (NIP: , , , ,) stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przypisaniu nadpłat formularzem ZOB-D z powodem 6 przed upływem wygaśnięcia prawa do zwrotu nadpłaty, przy czym w 3 przypadkach na dzień sporządzenia raportu prawo do zwrotu nadpłat jeszcze nie wygasło (NIP: , ,). Przy dokonywaniu oceny upływu terminu prawa do zwrotu nadpłat Urząd nie uwzględnił okresu zawieszenia związanego ze zgonem podatników. Zgodnie z art. 99 Ordynacji podatkowej bieg terminów przewidzianych w art. 80 § 1 ulega zawieszeniu od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, nie dłużej jednak niż do dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy.

Odpowiedzialni w tym zakresie Kierownicy Działów: Rachunkowości Podatkowej Pani Katarzyna Rybak, Postępowań Podatkowych PPI Pani Renata Klekot oraz Postępowań Podatkowych PPII Pani Marta Czyżyk przedłożyli wyjaśnienie, które jedynie potwierdza dokonane ustalenia.

Ponadto, mimo ujawnionych spadkobierców prawomocnym postanowieniem sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, Urząd nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 104 § 1 Ordynacji podatkowej w zakresie poinformowania spadkobierców o istniejącej nadpłacie na karcie kontowej spadkodawcy (NIP:), określenia wysokości nadpłaty w trybie art. 100 § 1 Ordynacji podatkowej w związku z dokonaniem zapłaty podatku w wysokości większej od należnej (NIP: ,). Do kontroli przedłożono zawiadomienia

(kierowane przez komórkę rachunkowości podatkowej) informujące spadkobierców o nadpłacie, jednak z uwagi na brak zwrotnego potwierdzenia odbioru nie można potwierdzić faktu skutecznego ich doręczenia.

Osobami odpowiedzialnymi w powyższym zakresie są: Pani Katarzyna Rybak, Pani Renata Klekot i Pani Marta Czyżyk.

[dowód: akta kontroli str. 281-294, 460]

3.4 Nadpłaty zwracane wielokrotnie na ten sam rachunek bankowy, na ten sam adres

a) na ten sam rachunek bankowy

W ocenie kontroli sporządzono skrypt e-ORUS, *Wykaz zwrotów przelewem x razy ten sam Rachunek Bankowy* w okresie od 1.01.2013 do 31.12.2013. Raport zawiera 1.227 pozycji na łączną kwotę 1.219.413,52 zł. Do kontroli wybrano 21 zwrotów na łączną kwotę 25.672 zł, które wytypowano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 122.

[dowód: akta kontroli str. 295-385]

Na podstawie analizowanych dokumentów źródłowych ustalono, iż powyższe zwroty dokonywane były wielokrotnie na ten sam rachunek bankowy m.in. w związku z: odnotowaniem w bazie POLTAX jednego rachunku jako wspólnego małżonków a składanych zeznań indywidualnych, korektami zeznań podatkowych, dokonywania zwrotów podatku na tego samego podatnika w związku ze złożeniem deklaracji podatkowych, np.: PIT-37, PIT-36, PIT-28.

W powyższym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono. Za uchybienie należy uznać przypadek (NIP), w którym błędnie wskazano trzymiesięczny termin zwrotu nadpłaty w sytuacji, w której podatnik złożył korektę zeznania wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty. Stosownie do art. 77 § 1 pkt 6 Ordynacji podatkowej nadpłata podlega zwrotowi w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie. Kierownika Działu Postępowań Podatkowych Pani Renata Klekot wyjaśniła, że data zwrotu nadpłaty została określona pomyłkowo. Zauważyć jednakże należy, że ww. pomyłka nie wpłynęła na terminowość zwrotu nadpłaty.

[dowód: akta kontroli str. 386-393, 460]

Ustalono, iż zwroty dokonywane były na rachunki bankowe odnotowane w bazie POLTAX oraz zaewidencjonowane w bazie SERCE. W związku z powyższym należy uznać zasadność dokonywania badanych zwrotów na wskazane rachunki bankowe.

[dowód: akta kontroli str. 391-393]

b) na ten sam adres

Do celów kontroli utworzono skrypt e-ORUS *Wykaz zwrotów przekazem x razy ten sam adres*, który zawiera 666 pozycji na łączną kwotę 279.313,74 zł. Do kontroli wybrano 10 przypadków, „przyjmując że 1 przypadek stanowią wszystkie zwroty na ten sam adres”. W związku z powyższym kontrolą objęto łącznie 30 zwrotów na kwotę 11.856,90 zł, które wytypowano metodą statystyczną z losowaniem systematycznym – stała wartość interwału 66.

Jak ustalono, główną przyczyną dokonywania przez Urząd zwrotów przekazem pocztowym na wskazany adres było nieposiadanie przez podatnika, na dzień dokonania zwrotu, rachunku bankowego odnotowanego w bazie POLTAX.

Mając na uwadze powyższe ustalenia należało uznać zasadność dokonania kontrolowanych zwrotów przez Urząd przekazem na ten sam adres.

[dowód: akta kontroli str.: 394-460]

Biorąc pod uwagę fakt, iż w 22 na 111 zbadanych spraw stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, co stanowi 19,80% ogółu zbadanych spraw, kontrolowany obszar w zakresie nadpłat zlikwidowanych w okresie objętym kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w głównej mierze nieterminowego ewidencjonowania przypisów, dokonywania zwrotów niezgodnie z dyspozycją podatników, jak również dokonywania przypisów nadpłat przed upływem wygaśnięcia prawa do zwrotu nadpłaty.

[dowód: akta kontroli str.: 177, 277, 460]

Reasumując, działalność Urzędu w zakresie weryfikacji działań podejmowanych przez Urząd Skarbowy w Chełmie w celu wyjaśniania i likwidacji nadpłat figurujących na kartach kontowych należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami. Ocenie poddano 141 spraw, na podstawie których w 33 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości bądź uchybienia, co stanowi 23,40%.

Wpływ na powyższą ocenę mają oceny cząstkowe przyznane w 3 obszarach tematycznych, tj. w zakresie organizacji pracy komórki rachunkowości podatkowej, nadpłat istniejących na dzień kontroli, jak również nadpłat zlikwidowanych w kontrolowanym okresie. Ocenę pozytywną przyznano w zakresie organizacji pracy ww. komórki, natomiast pozytywną z nieprawidłowościami w zakresie nadpłat istniejących na dzień kontroli, jak również nadpłat zlikwidowanych.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w toku prowadzonej kontroli nie stwierdzono oszustw i nadużyć finansowych, które miałyby negatywny wpływ na funkcjonowanie jednostki, a stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia mogą być łatwo i w krótkim czasie usunięte.

Pismem z dnia 12 maja 2014 r. nr N/092-1/14 poinformowała Pani Naczelnik, iż nie zgłasza zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 8 maja 2014 r. nr NU/093-0004/14/14601, w związku z czym niniejsze wystąpienie pokontrolne obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego (art. 46 ust. 1 ww. ustawy).

Uwzględniając powyższe, w celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości i uchybień – ***zalecam***:

1. Księgowanie przypisów i odpisów zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Rzetelne, tj. zgodnie ze stanem faktycznym ewidencjonowanie nadpłat na karcie kontowej.
2. Dokonanie korekty zapisów księgowych w związku z nieprawidłowym naliczeniem odsetek za zwłokę (NIP).
3. Wdrożenie rozwiązań zapewniających przestrzeganie wewnętrznych zasad dotyczących ewidencjonowania deklaracji i zeznań podatkowych w systemie POLTAX.
4. Dokonywanie prawidłowego określenia terminu do zwrotu nadpłaty, w szczególności, gdy nadpłata wynika z korekty zeznania podatkowego złożonego wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty.
5. Przestrzeganie terminów do dokonywania zwrotów podatku. W przypadku realizacji zwrotu po upływie ustawowego terminu wypłacanie należnego oprocentowania i ustalanie osób odpowiedzialnych.

6. Respektowanie prawa podatnika do wyboru formy zwrotu nadpłaty podatku między gotówkową a bezgotówkową. W tym zakresie stosowanie wytycznych określonych w piśmie Ministerstwa Finansów Departament Administracji Podatkowej z dnia 12 stycznia 2012 r. nr AP2/0120/6/SYW/11/14750.
7. Podejmowanie czynności mających na celu skuteczne powiadomienie podatnika o postawieniu nadpłaty do dyspozycji podatnika w kasie.
8. Przestrzeganie zasad wydawania postanowień w trybie art. 76a Ordynacji podatkowej, a w przypadku wspólnego rozliczenia rocznego - informowanie małżonków o sposobie zaliczenia nadpłaty.
9. Wdrożenie procedur w celu dokonywania szczegółowej analizy nadpłat pod kątem wygaśnięcia ich prawa do zwrotu.
10. Bieżące monitorowanie nadpłat w przypadku zgonu podatnika oraz niezwłoczne informowanie spadkobierców ujawnionych w prawomocnym postanowieniu sądu o stwierdzeniu nabycia spadku o przysługującej im nadpłacie. W uzasadnionych przypadkach przeprowadzenie postępowań podatkowych w celu określenia nadpłaty.
11. Dokonanie ponownej analizy nadpłat przypisanych z powodu wygaśnięcia prawa do zwrotu nadpłaty z uwzględnieniem okresu zawieszenia, o którym mowa w art. 99 Ordynacji podatkowej.
12. Wyeliminowanie z bieżącej pracy Urzędu przypadków dokonywania zaliczeń zwrotu VAT należnego spółce na zobowiązania wspólników tej spółki.

Przekazując powyższe zalecenia wyznaczam termin na złożenie informacji o ich wykonaniu, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich ewentualnego niepodjęcia na **10 czerwca 2014 r.**

**DYREKTOR
IZBY SKARBOWEJ**

Tadeusz Gawda